

O texto desta página na língua original [PL](#) foi recentemente alterado. A tradução deste texto para português está em curso.

polaco

Swipe to change

Insolventnost/stečaj

Polónia

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Na Poljskem stečajne postopke v smislu člena 1(1) Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (prenovitev) urejata dva zakona:

zakon z dne 28. februarja 2003 – zakon o stečaju (*Prawo upadłościowe*, Uradni list (*Dziennik Ustaw*) 2016, št. 2171) – v nadaljnjem besedilu: zakon o stečaju;

zakon z dne 15. maja 2015 – zakon o prestrukturiranju (*Prawo restrukturyzacyjne*, Uradni list 2016, št. 1574) – v nadaljnjem besedilu: zakon o prestrukturiranju.

Določbe zakona o stečaju urejajo likvidacijske postopke v zvezi z insolventnostjo, tj. „stečaj“ (*upadłość*). Zakon o prestrukturiranju ureja postopke prestrukturiranja v zvezi z nevarnostjo insolventnosti, tj. „postopek za odobritev poravnave“ (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, členi 210–226), „pospešeni postopek poravnavanja“ (*przyspieszone postępowanie układowe*, členi 227–264), „postopek poravnavanja“ (*postępowanie układowe*, členi 267–282) in „postopek sanacije“ (*postępowanie sanacyjne*, členi 283–323).

Cilj **stečajnega postopka** je v čim večji meri poplačati terjatve upnikov in, če je razumno mogoče, ohraniti delovanje dolžnikovega podjetja. Ta postopek se začne izključno na zahtevo in vključuje dve fazi: postopek za razglasitev stečaja in postopek po razglasitvi stečaja.

Postopek za odobritev poravnave dolžniku omogoča, da sklene poravnavo, tako da brez posredovanja sodišča sam zbere glasove upnikov. Tak postopek se lahko začne, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Pospešeni postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi seznama terjatev, ki je bil odobren po poenostavljenem postopku, sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek sanacije dolžniku omogoča, da sprejme sanacijske ukrepe (namenjene reorganizaciji njegovega podjetja) ter po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Sanacijski ukrepi vključujejo pravne in praktične ukrepe, ki naj bi izboljšali dolžnikov ekonomski položaj in ponovno vzpostavili njegovo zmožnost izpolnjevanja obveznosti ter ga hkrati zaščitili pred izvršbo.

Stečajni postopek se lahko uvede zoper podjetnika. V skladu s členom 431 poljskega civilnega zakonika (*kodeks cywilny*) je podjetnik fizična oseba, pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je z zakonom dodeljena pravna sposobnost in ki v svojem imenu opravlja poslovne ali poklicne dejavnosti.

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži dolžnik ali kateri koli od njegovih navadnih upnikov.

Stečajni postopek se lahko uvede tudi zoper:

družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe, ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti;

partnerje v poslovnih partnerstvih, ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerje v poklicnem partnerstvu.

Stečajni postopek se lahko uvede tudi zoper fizične osebe, ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti (člen 4911 in naslednji zakona o stečaju). Tak postopek se začne le na zahtevo dolžnika, razen če ni dolžnik nekdanji podjetnik. V tem primeru lahko predlog za začetek stečajnega postopka vloži tudi upnik, in sicer v enem letu po izpisu podjetnika iz ustreznega registra.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi s:

podjetniki v smislu člena 431 civilnega zakonika;

družbami z omejeno odgovornostjo (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) in delniškimi družbami (*spółka akcyjna*), ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti;

partnerji v poslovnih partnerstvih (*osobowa spółka handlowa*), ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerji v partnerstvu (*spółka partnerska*).

Postopka prestrukturiranja ni mogoče začeti v zvezi s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti. Izvede se le na zahtevo dolžnika, razen v primeru postopka sanacije, ki se lahko začne tudi na zahtevo upnika, če je dolžnik insolventen.

Postopek za odobritev poravnave dolžniku omogoča, da sklene poravnavo, tako da brez posredovanja sodišča sam zbere glasove upnikov. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev.

Pospešeni postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi seznama terjatev, ki je bil odobren po poenostavljenem postopku, sklene poravnavo.

Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek sanacije dolžniku omogoča, da sprejme sanacijske ukrepe (namenjene reorganizaciji njegovega podjetja) ter po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Sanacijski ukrepi vključujejo pravne in praktične ukrepe, ki naj bi izboljšali dolžnikov ekonomski položaj in ponovno vzpostavili njegovo zmožnost izpolnjevanja obveznosti ter ga hkrati zaščitili pred izvršbo.

Stečajni postopek se lahko uvede zoper podjetnika. V skladu s členom 431 civilnega zakonika je podjetnik fizična oseba, pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je z zakonom dodeljena pravna sposobnost in ki v svojem imenu opravlja poslovne ali poklicne dejavnosti.

Poleg tega se lahko stečajni postopek uvede zoper:

družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti;

partnerje v poslovnih partnerstvih, ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerje v partnerstvu.

Postopek za razglasitev stečaja se lahko uvede tudi zoper fizične osebe, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti (člen 4911 in naslednji zakona o stečaju).

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi s:

podjetniki v smislu [zakona](#) z dne 23. aprila 1964 – civilni zakonik (*kodeks cywilny*, Uradni list 2016, točki 380 in 585), v nadaljnjem besedilu: civilni zakonik;

družbami z omejeno odgovornostjo (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) in delniškimi družbami (*spółka akcyjna*), ki ne opravljajo poslovne dejavnosti;

partnerji v poslovnih partnerstvih (*osobowa spółka handlowa*), ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerji v partnerstvu (*spółka partnerska*).

Postopek prestrukturiranja se ne začne v zvezi s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti. Izvede se le na zahtevo dolžnika, razen v primeru postopka sanacije, ki se lahko začne tudi na zahtevo upnika, če je dolжник insolventen.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek se začne zoper dolžnika, ki je postal insolventen (člen 10 zakona o stečaju).

Dolжник je insolventen, če svojih finančnih obveznosti ne more izpolniti, ko zapadejo v plačilo. Za dolžnika se šteje, da ne more izpolniti svojih finančnih obveznosti, če z njihovo izpolnitvijo zamuja več kot tri mesece. Dolжник, ki je pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je pravna sposobnost dodeljena z ločenim zakonodajnim aktom, je insolventen tudi, če njegove finančne obveznosti presegajo vrednost njegovega premoženja in če se to stanje nadaljuje več kot 24 mesecev. Sodišče lahko zavrne predlog za začetek stečajnega postopka, če ni kratkoročnega tveganja, da dolжник ne bo mogel izpolniti svojih finančnih obveznosti, ko zapadejo v plačilo.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi z insolventnim dolžnikom ali dolžnikom, ki mu grozi insolventnost. Insolventni dolжник je dolжник, ki je insolventen v smislu členov 10 in 11 zakona o stečaju. Dolжник, ki ga ogroža insolventnost, je dolжник, katerega ekonomski položaj kaže, da bi kratkoročno lahko postal insolventen.

Sodišče zavrne začetek postopka prestrukturiranja, če bi ta škodil upnikom.

Poleg tega zakon o prestrukturiranju določa posebne pogoje za začetek vsake vrste postopka prestrukturiranja.

Postopek za odobritev poravnave in pospešeni postopek poravnavanja se lahko izvedeta, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15 % vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja in postopek sanacije se lahko izvedeta, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo več kot 15 % vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi. Poleg tega sodišče zavrne začetek takega postopka, če ni dokazov *prima facie*, da bo lahko dolжник stalno kril stroške postopka in obveznosti, ki bodo nastale po njegovem začetku.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa v stečajnem postopku vključuje premoženje, ki je bilo na dan razglasitve stečaja v lasti stranke v stečaju, in premoženje, ki ga je navedena stranka pridobila med *stečajnim postopkom* (člen 62 zakona o stečaju). *Izjeme od tega pravila* so določene v členih 63–67a zakona o stečaju.

Stečajna masa ne vključuje sredstev, ki so v skladu z [zakonom](#) z dne 17. novembra 1964 – zakonik o civilnem postopku (Uradni list 2016, točke 1822, 1823, 1860 in 1948) izključena iz izvršbe, del plačil za delo stranke v stečaju, ki ni predmet rubeža, in zneskov, pridobljenih z uveljavljanjem zastavne pravice ali hipoteke, če je bila stranka v stečaju upravitelj te zastavne pravice ali hipoteke, in sicer v deležu, ki v skladu s sporazumom o upravljanju pripada drugim upnikom.

Poleg tega se lahko s sklepom skupščine upnikov iz stečajne mase izključi tudi drugo premoženje stranke v stečaju.

Iz stečajne mase so izključena tudi sredstva, namenjena pomoči zaposlenim stranke v stečaju in njihovim družinam, v obliki gotovine na ločenem računu sklada družbe za socialna nadomestila, vzpostavljenega v skladu z [določbami](#) o skladih družb za socialna nadomestila, skupaj z zneski, ki jih je treba nakazati na navedeni račun po razglasitvi stečaja, vključno z odplačilom stanovanjskih posojil, plačilom natečenih bančnih obresti v zvezi z gotovino v skladu, pristojbinami, pobranimi od oseb, ki uporabljajo socialne storitve, ter nadomestili, ki se financirajo iz navedenega sklada in jih organizira stranka v stečaju.

V postopku prestrukturiranja stečajna masa vključuje sredstva, ki se uporabljajo za poslovanje podjetja, in sredstva v lasti dolžnika (členi 240, 273 in 294 zakona o prestrukturiranju).

4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

V stečajnem postopku (katerega cilj je likvidacija dolžnikovega premoženja) se dolžniku odvzame pravica do upravljanja premoženja. Nalogo upravljanja premoženja (stečajne mase) prevzame upravitelj (*syndyk*). Upravitelj prevzame tudi druge odgovornosti v zvezi z delovanjem dolžnikovega podjetja – vodenje podjetja, izpolnjevanje obveznosti poročanja itd.

Dolжник ostane udeleženec v stečajnem postopku ter lahko izpodbija nekatere odločbe, ki jih sodišče izda v tem postopku, tj. odločbe v zvezi z izključitvijo sredstev iz stečajne mase in nagradami upravitelju.

V postopkih prestrukturiranja se pooblastila dolžnika in stečajnega upravitelja razlikujejo glede na vrsto postopka.

V postopku za odobritev poravnave lahko dolжник izvaja vse ukrepe, razen v obdobju od dneva izdaje odločbe o odobritvi poravnave do dneva, ko ta odločba postane pravnomočna. V navedenem obdobju so pravila, ki se uporabljajo, enaka kot v pospešenem postopku poravnavanja, tj. dolжник lahko izvaja običajne ukrepe upravljanja. Za ukrepe, ki niso običajno upravljanje, je potrebno soglasje nadzornika poravnave.

V pospešenem postopku poravnavanja in postopku poravnavanja lahko dolжник izvaja običajne ukrepe upravljanja, vendar je za ukrepe, ki niso običajno upravljanje, potrebno soglasje sodnega nadzornika, razen če ni zanje potrebno soglasje upniškega odbora.

V postopku sanacije se dolžniku odvzame pravica do upravljanja, ukrepe pa izvaja stečajni upravitelj, razen če ni zanje potrebno soglasje upniškega odbora.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V stečajnem postopku se lahko terjatev stranke v stečaju *pobota* z upnikovo terjatvijo, če sta na dan razglasitve stečaja obstajali obe terjatvi, tudi če ena od njiju še ni zapadla v plačilo (člen 93 zakona o stečaju).

Pobot ni sprejemljiv, če je upnik stranke v stečaju terjatev pridobil po razglasitvi stečaja z dodelitvijo ali na podlagi indosamenta ali če jo je pridobil v 12 mesecih pred razglasitvijo stečaja, pri čemer je vedel, da obstajajo razlogi za razglasitev stečaja, razen če ni bila pridobitev povezana z odplačilom dolga, za katerega je bil odgovoren pridobitelj (ne glede na to, ali je bila to osebna odgovornost ali odgovornost, zavarovana s posebnim premoženjem). (Člen 94 zakona o stečaju.)

Pobot ni sprejemljiv, če je upnik po dnevu razglasitve stečaja postal dolжник stranke v stečaju (člen 95 zakona o stečaju).

Upnik, ki želi uveljavljati pravico do *pobota*, najpozneje na dan vložitve zahtevka predloži izjavo v ta namen (člen 96 zakona o stečaju).

Za splošna pravila za pobot medsebojnih terjatev v **postopku prestrukturiranja** veljajo naslednji pogoji:

upnik je po začetku postopka prestrukturiranja postal dolžnikov dolžnik;

po začetku postopka prestrukturiranja je dolžnik dolžnika, ki je predmet postopka prestrukturiranja, postal njegov upnik, in sicer prek pridobitve terjatve, ki je nastala pred začetkom postopka prestrukturiranja, z dodelitvijo ali na podlagi indosamenta.

Medsebojne terjatve se lahko pobotajo, če je bila terjatev pridobljena zaradi odplačila dolga, za katerega je bil odgovoren pridobitelj (osebna odgovornost ali odgovornost, zavarovana z določenim premoženjem), in če je pridobitelj postal odgovoren za dolg pred dnevom vložitve predloga za pospešeni postopek poravnavanja.

Upnik, ki želi v postopku prestrukturiranja izkoristiti *pobot*, dolžniku v ta namen predloži izjavo, če pa je bila dolžniku odvzeta pravica do upravljanja, izjavo predloži stečajnemu upravitelju, in sicer najpozneje 30 dni po začetku postopka prestrukturiranja, ali če so razlogi za *pobot* nastali pozneje, najpozneje 30 dni po nastanku teh razlogov. Izjava je veljavna tudi, če se predloži sodnemu nadzorniku (členi 253, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Posebne določbe o učinkih razglasitve stečaja na obveznosti stranke v stečaju so navedene v členih 83–118 zakona o stečaju, določbe o učinkih na dediščine, ki jih pridobi stranka v stečaju, v členih 119–123, določbe o učinkih na premoženjsko razmerje med stranko v stečaju in njenim zakoncem pa v členih 124–126.

Člena 81 in 82 zakona o stečaju prepovedujeta obremenitev premoženja, vključenega v stečajno maso, z zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali hipoteko.

Določbe pogodbe, katere stranka je posameznik v stečaju, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja stečajnega postopka, so neveljavne v zvezi s stečajno maso. Pogodba, s katero se prenese lastništvo premoženja, terjatev ali druga pravica in ki je bila sklenjena za zavarovanje terjatve, je veljavna v zvezi s stečajno maso, če je bila sklenjena v pisni obliki na potrjen datum, razen če gre za pogodbo o finančnem jamstvu (člen 84 zakona o stečaju).

Člena 85 in 85a določata podrobna pravila o okvirnih pogodbah, ki se nanašajo na terminske/prihodnje finančne posle ali na prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji.

Finančne obveznosti stranke v stečaju, ki še niso zapadle, zapadejo na dan razglasitve stečaja. Na dan razglasitve stečaja nefinančne obveznosti postanejo finančne obveznosti in zapadejo v plačilo na isti dan, tudi če rok za njihovo izpolnitev še ni potekel (člen 91 zakona o stečaju).

Terjatev, ki izhaja iz pogodbe, sklenjene ob sprejemu ponudbe, ki jo je predložila stranka v stečaju, lahko upnik v stečajnem postopku uveljavlja le, če je bila izjava o sprejemu ponudbe stranki v stečaju predložena pred razglasitvijo stečaja.

Če obveznosti iz vzajemne pogodbe do dneva razglasitve stečaja v celoti ali delno niso bile izpolnjene, lahko upravitelj s soglasjem stečajnega sodnika (*sędzia komisarz*) izpolni obveznosti stranke v stečaju in od druge stranke zahteva, naj izpolni medsebojne obveznosti, ali odstopi od pogodbe z učinkom od dneva razglasitve stečaja. Če je stranka v stečaju na dan razglasitve stečaja stranka v kakršni koli pogodbi, ki ni vzajemna pogodba, lahko upravitelj odstopi od te pogodbe, razen če zakon ne določa drugače.

Na zahtevo, ki jo je druga stranka predložila na potrjen datum, upravitelj v treh mesecih izjavi, ali odstopa od pogodbe ali zahteva njeno izpolnitev. Če upravitelj izjave ne predloži v navedenem roku, se šteje, da je odstopil od pogodbe.

Druga stranka, od katere se je prej zahtevalo, da izpolni svoje obveznosti, lahko začasno prekine izpolnjevanje svojih obveznosti, dokler niso medsebojne obveznosti izpolnjene ali zavarovane. Tega nima pravice storiti, če je ob sklenitvi pogodbe vedela ali bi morala vedeti, da obstajajo razlogi za razglasitev stečaja (člen 98 zakona o stečaju).

Če upravitelj odstopi od pogodbe, je druga stranka upravičena do vračila izpolnjenih obveznosti, tudi če so del stečajne mase. V stečajnem postopku lahko stranka zahteva odškodnino za izpolnjene obveznosti in nastale izgube, tako da ustrezne zahtevke predloži stečajnemu sodniku (člen 99 zakona o stečaju). Prodajalec lahko zahteva vračilo premičnine – vključno z vrednostnimi papirji – ki jo je poslal stranki v stečaju, zanj pa ni prejel plačila, če stranka v stečaju ali oseba, ki jo je stranka v stečaju pooblastila za razpolaganje z navedeno premičnino, te premičnine ni pridobila pred razglasitvijo stečaja. Tudi prejemnik, ki je premičnino poslal stranki v stečaju, je upravičen do vračila premičnine. Prodajalec ali prejemnik, ki mu je bilo vrnjeno premoženje, povrne stroške, ki so ali bodo nastali, in predplačila. Vendar lahko upravitelj vrne premoženje, če plača ali zagotovi ceno, ki bi jo morala plačati stranka v stečaju, in stroške. Upravitelj ima pravico, da to stori v enem mesecu od vložitve zahtevka za vračilo (člen 100 zakona o stečaju).

Komisijske ali konsignacijske pogodbe, ki jih je sklenila stranka v stečaju in v katerih je bila naročnik ali pošiljatelj, ter pogodbe o upravljanju vrednostnih papirjev, ki jih je sklenila stranka v stečaju, ob razglasitvi stečaja prenehajo veljati. Druga stranka lahko na dan razglasitve stečaja odstopi od komisijskih ali konsignacijskih pogodb, ki jih je sklenila stranka v stečaju in v katerih je bila stranka v stečaju izvajalec ali prejemnik (člen 102 zakona o stečaju).

Pogodba o zastopanju se izteče na dan, ko ena od strank razglasi stečaj. Če stečaj razglasi naročnik, lahko zastopnik v stečajnem postopku zahteva odškodnino za izgubo, ki jo je imel zaradi izteka pogodbe (člen 103 zakona o stečaju).

Če stečaj razglasi posojilodajalec ali posojilojemalec, se posodbena pogodba, če je bil njen predmet že posojen, prekine na zahtevo katere koli stranke. Če predmet še ni bil posojen, se pogodba izteče (člen 104 zakona o stečaju).

Če katera od strank posojilne pogodbe razglasi stečaj, se ta pogodba izteče, če predmet posojila še ni bil posojen (člen 105 zakona o stečaju).

Pogodba o najemu ali zakupu nepremičnine stranki zavezuje, če je bil predmet pogodbe dan na razpolago najemniku ali zakupojemalcu (členi 106–108 zakona o stečaju). V skladu z odločbo stečajnega sodnika upravitelj prekine pogodbo o najemu ali zakupu nepremičnine, ki jo je sklenila stranka v stečaju, in sicer s trimesečnim odpovednim rokom, tudi če prekinitev te pogodbe s strani stranke v stečaju ne bi bila dovoljena (člena 109 in 110 zakona o stečaju).

Kreditna pogodba se izteče na dan razglasitve stečaja, če posojilodajalec pred tem dnevom stranki v stečaju sredstev še ni dal na razpolago (člen 111 zakona o stečaju).

Razglasitev stečaja ne vpliva na pogodbo o bančnem računu stranke v stečaju, njeno pogodbo o računu vrednostnih papirjev ali pogodbo o skupnem računu (člen 112 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja dolžnik ali stečajni upravitelj od dneva začetka tega postopka do dneva njegovega zaključka ali do dneva, ko odločba o prekinitvi postopka postane pravnomočna, ne smeta izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz terjatev, po zakonu zajetih v poravnavi.

Pogodbene določbe, ki določajo spremembo ali prenehanje pravnega razmerja, katerega stranka je dolžnik, so neveljavne, če se vloži zahtevek za začetek postopka prestrukturiranja ali če se tak postopek začne.

Določbe pogodbe, katere stranka je dolžnik, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja postopka prestrukturiranja, so neveljavne v zvezi s stečajno maso.

Člen 250 zakona o prestrukturiranju določa podrobna pravila o okvirnih pogodbah, ki se nanašajo na terminske/prihodnje finančne posle ali na prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji.

Najemodajalec od dneva začetka postopka prestrukturiranja do dneva njegovega zaključka ali do dneva, ko odločba o prekinitvi postopka postane pravnomočna, brez soglasja upniškega odbora ne sme prekiniti pogodbe o najemu ali zakupu prostorov ali nepremičnine, v kateri posluje dolžnikova družba.

Zgoraj opisana pravila za najemno ali zakupno pogodbo se smiselno uporabljajo za kreditne pogodbe v zvezi s finančnimi sredstvi, ki so bila posojilojemalcu dana na voljo pred začetkom postopka, za zakup, premoženjsko zavarovanje, pogodbe o bančnih računih, jamstvene sporazume, sporazume, ki se nanašajo na dovoljenja, izdana dolžniku, ter za jamstva ali akreditive, izdane pred začetkom postopka prestrukturiranja (členi 256, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

Poleg tega lahko stečajni upravitelj **v postopku sanacije** s soglasjem stečajnega sodnika odstopi od vzajemne pogodbe, ki pred začetkom postopka sanacije delno ali v celoti ni bila izpolnjena, če izvajanja pogodbe s strani druge stranke ni mogoče razdeliti. Če je mogoče izvajanje pogodbe s strani druge stranke razdeliti, se navedena določba smiselno uporablja za del pogodbe, ki bi ga morala druga stranka izpolniti po začetku postopka sanacije. Če stečajni upravitelj odstopi od pogodbe, lahko druga stranka zahteva vrnitev izvedbe, zagotovljene po začetku postopka sanacije in preden je navedena stranka prejela obvestilo o odstopu, če je navedena izvedba del premoženja dolžnika. Če to ni mogoče, lahko druga stranka zahteva odškodnino le za izpolnitev pogodbe in za izgube, ki jih je imela. Navedeni zahtevki niso predmet poravnave (člen 298 zakona o prestrukturiranju).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Po vložitvi predloga za začetek **stečajnega postopka** lahko sodišče na zahtevo dolžnika, začasnega nadzornika ali upnika, ki je vložil navedeni predlog, začasno ustavi izvršilni postopek in razveljavi rubež bančnega računa, če je to potrebno za doseg ciljev stečajnega postopka (člen 39 zakona o stečaju). Po razglasitvi stečaja se *izvršilni* postopki, ki so se pred razglasitvijo stečaja začeli v zvezi s sredstvi, vključenimi v stečajno maso, po zakonu začasno ustavijo na dan razglasitve stečaja. Postopek se po zakonu prekine, ko odločba o razglasitvi stečaja postane pravnomočna (člen 146 zakona o stečaju). Po razglasitvi stečaja lahko sodne, upravne in upravnosodne postopke v zvezi s stečajno maso začne in izvede samo upravitelj ali se začnejo in izvedejo zoper njega. Upnik ne more začeti postopka v zvezi s terjatvijo, ki jo je treba prijaviti (člen 144 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja se *izvršilni* postopki, ki so se pred začetkom postopka prestrukturiranja začeli v zvezi s terjatvijo, ki je po zakonu predmet poravnave, na dan začetka tega postopka začasno prekinajo v skladu z zakonom. (Člena 259 in 278 zakona o prestrukturiranju.) V postopku sanacije začasna prekinitev velja za vse izvršilne postopke v zvezi z dolžnikovimi sredstvi, vključenimi v premoženje za sanacijske ukrepe (člen 312 zakona o prestrukturiranju).

Na dan, ko odločba o odobritvi poravnave postane pravnomočna, se postopki zavarovanja in *izvršilni* postopki, ki se vodijo zoper dolžnika za poplačilo terjatev, ki so predmet poravnave, po zakonu prekinajo. Prekinjeni postopki zavarovanja in *izvršilni* postopki, ki se vodijo zoper dolžnika za poplačilo terjatev, ki niso predmet poravnave, se lahko nadaljujejo na zahtevo upnika (člen 170 zakona o prestrukturiranju).

Začetek postopka poravnavanja, pospešenega postopka poravnavanja ali postopka sanacije upniku ne preprečuje, da bi začel sodni, upravni in upravni sodni postopek ali postopek pred arbitražnim sodiščem, da bi uveljavljal terjatve, ki se vključijo na seznam terjatev (členi 257, 276 in 310 zakona o prestrukturiranju).

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Sodišče **po razglasitvi stečaja** po uradni dolžnosti začasno ustavi postopke, če zadevajo stečajno maso, tj. če lahko njihov izid vpliva na stečajno maso (če se nanašajo na predmet, vključen v stečajno maso) in če je bil razglašen stečaj ter če je bil v postopku imenovan prisilni upravitelj za razglasitev stečaja (člen 174(1)(4) in (5) zakonika o civilnem postopku (*kodeks postępowania cywilnego*)). Sodišče upravitelja ali prisilnega upravitelja pozove k udeležbi v postopku (člen 174(3) zakonika o civilnem postopku). Če je stranka v stečaju (dolžnik) tožnik, sodišče po uradni dolžnosti nadaljuje začasno ustavljene postopke, takoj ko se določi upravitelj (prisilni upravitelj) (člen 180(1)(5) zakonika o civilnem postopku).

Zoper upravitelja se lahko postopek uvede le, če v stečajnem postopku terjatev ni vključena na seznam terjatev, potem ko so bile izčrpane vse možnosti iz zakonika. (Člen 145 zakona o stečaju.)

V postopku prestrukturiranja se tekoči sodni postopki (ki potekajo v trenutku začetka postopka prestrukturiranja) začasno ustavijo, če zadevajo stečajno maso (ali premoženje za sanacijske ukrepe) in če je bil v postopku prestrukturiranja imenovan stečajni upravitelj ali če je bil v postopku za začetek postopka sanacije imenovan začasni upravitelj in če se postopek nanaša na sredstva, ki so zavarovana (člen 174(1)(4) in (5) zakonika o civilnem postopku). Sodišče začasnega upravitelja ali stečajnega upravitelja pozove k udeležbi v postopku (člen 174(3) zakonika o civilnem postopku).

Priznanje terjatve, odpoved terjatvi, poravnava ali sprejem pomembnih dejstev o zadevi s strani dolžnika v takih primerih nimajo pravnega učinka, če ni bilo pridobljeno soglasje sodnega nadzornika (člen 258 zakona o prestrukturiranju).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Sodelovanje upnikov v stečajnem postopku urejajo členi 189–213 zakona o stečaju. Upniki, katerih terjatve so bile sprejete, imajo pravico sodelovati na skupščini upnikov in glasovati.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo ustanovi upniški odbor ter imenuje in razreši njegove člane. Odbor pomaga upravitelju, nadzoruje njegovo delovanje, pregleduje stanje finančnih sredstev, ki sestavljajo stečajno maso, da dovoljenje za dejanja, ki se lahko izvedejo le z dovoljenjem upniškega odbora, in na zahtevo stečajnega sodnika ali upravitelja izrazi svoje mnenje o drugih zadevah. Upniški odbor lahko od stranke v stečaju ali upravitelja zahteva pojasnila ter pregleda knjige in dokumente v zvezi s stečajem, dokler to ne pomeni kršitve poslovne zaupnosti.

Za veljavnost naslednjih ukrepov upravitelja je potrebno dovoljenje upniškega odbora:

nadaljnje upravljanje podjetja s strani upravitelja, če naj bi trajalo več kot tri mesece po razglasitvi stečaja;

opustitev prodaje podjetja kot celote;

neposredna prodaja sredstev, vključenih v stečajno maso;

najemanje posojil ali kreditov in obremenitev sredstev stranke v stečaju z omejenimi lastninskimi pravicami;

priznanje izpodbijanih terjatev ali opustitev sklenitve poravnave v zvezi z izpodbijanimi terjatvami in predložitev spora arbitražnemu sodišču.

Izjema se lahko uporabi, če je treba enega od navedenih ukrepov izvesti takoj in če se ta ukrep nanaša na vrednost, ki ne presega 10 000 PLN – v tem primeru ga lahko upravitelj, sodni nadzornik ali stečajni upravitelj izvede brez dovoljenja odbora.

Poleg tega dovoljenje upniškega odbora ni potrebno za prodajo premičnin, če ocenjena vrednost vseh premičnin v stečajni masi, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN, ter za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN.

Upnik lahko v stečajnem postopku vložiti predlog poravnave.

Upniki lahko tudi izpodbijajo odločbo stečajnega sodišča ali stečajnega sodnika o odobritvi računovodskih poročil upravitelja, odločbe v zvezi s seznamom terjatev, tudi v zvezi s terjatvami drugih upnikov, odločbe o načrtu razdelitve, nagrade upravitelju in odločbo o ustavitvi ali prekinitvi stečajnega postopka.

Sodelovanje upnikov **v postopku prestrukturiranja** urejajo členi 104–139 zakona o prestrukturiranju. Upniki, katerih terjatve so vključene na potrjeni seznam terjatev, ter tudi upniki, ki se udeležijo skupščine upnikov ter stečajnemu sodniku predložijo sklep o izvršbi, ki potrjuje njihovo terjatev, imajo pravico do udeležbe na skupščini upnikov in do glasovanja.

Na skupščini upnikov se lahko doseže poravnava, če se je udeleži vsaj petina upnikov, ki imajo pravico do glasovanja o poravnavi.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo ustanovi upniški odbor ter imenuje in razreši njegove člane. Upniški odbor pomaga sodnemu nadzorniku ali stečajnemu upravitelju, nadzoruje njegovo delovanje, pregleduje stanje finančnih sredstev, ki sestavljajo stečajno maso ali premoženje za sanacijske ukrepe,

da dovoljenje za dejanja, ki se lahko izvedejo le z dovoljenjem upniškega odbora, in na zahtevo stečajnega sodnika, sodnega nadzornika, stečajnega upravitelja ali dolžnika izrazi svoje mnenje o drugih zadevah. Skupščina upnikov in njeni člani lahko stečajnemu sodniku predložijo pripombe glede delovanja dolžnika, sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja. Odbor lahko od dolžnika, sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja zahteva pojasnila ter pregleda dolžnikove knjige in dokumente, če to ne pomeni kršitve poslovne zaupnosti. V drugih primerih in ob dvomu stečajni sodnik določi obseg posebnih pravic članov upniškega odbora v zvezi s pregledovanjem knjig in dokumentov dolžnikovega podjetja.

Za veljavnost naslednjih ukrepov dolžnika ali stečajnega upravitelja je potrebno dovoljenje upniškega odbora:

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

prenos lastništva predmeta ali pravice, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe z drugimi pravicami;

najemanje kreditov ali posojil;

sklenitev pogodbe o zakupu dolžnikovega podjetja ali njegovega organiziranega dela ali podobnega dogovora;

(če se zgornji ukrepi izvedejo s soglasjem upniškega odbora, jih ni mogoče šteti za neizvršljive v zvezi s stečajno maso)

prodaja nepremičnine ali drugih sredstev, vrednih več kot 500 000 PLN, s strani dolžnika.

Upniki lahko tudi izpodbijajo odločbo sodišča, pristojnega za prestrukturiranje, ali stečajnega sodnika o odobritvi računovodskih poročil stečajnega upravitelja, odločbe v zvezi s seznamom terjatev (v postopku poravnavanja in postopku sanacije) in s terjatvami drugih upnikov, nagrade sodnemu nadzorniku ali stečajnemu upravitelju ter odločbo o ustavitvi ali prekinitvi stečajnega postopka.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj v **stečajnem postopku** po razglasitvi stečaja pripravi popis, oceni stečajno maso in pripravi osnutek načrta likvidacije. V načrtu likvidacije opredeli predlagani način prodaje premoženja stranke v stečaju, zlasti podjetja, čas prodaje, oceno izdatkov in gospodarske razloge za nadaljevanje poslovne dejavnosti (člen 306 zakona o stečaju). Upravitelj po pripravi popisa in finančnega poročila ali po predložitvi splošnega pisnega poročila likvidira stečajno maso (člen 308 zakona o stečaju).

Po likvidaciji lahko upravitelj še naprej upravlja podjetje stranke v stečaju, če je mogoča poravnava z upniki ali če je mogoče prodati celotno podjetje stranke v stečaju ali njegove organizirane dele (člen 312 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja, tj. pospešenem postopku poravnavanja in postopku poravnavanja, dolžnik navadno nadaljuje upravljanje svojega podjetja. V skladu s členoma 239(1) in 295 zakona o prestrukturiranju se lahko dolžniku odvzame pravica do upravljanja, če:

dolžnik namerno ali drugače krši zakon z upravljanjem, ki upnikom povzroči škodo ali možnost take škode v prihodnosti;

je očitno, da način upravljanja ne zagotavlja izvedbe poravnave, ali če je bil za dolžnika v skladu s členom 68(1) imenovan upravitelj (*kurator*);

dolžnik ne ravna v skladu z navodili stečajnega sodnika ali sodnega nadzornika, zlasti če v roku, ki ga je določil stečajni sodnik, ne predloži zakonitih predlogov poravnave.

Kar zadeva **postopek sanacije**, če je za učinkovito izvedbo takega postopka potrebna osebna udeležba dolžnika ali njegovih zastopnikov, ki hkrati jamčijo za ustrezno upravljanje, lahko sodišče dolžniku dovoli, da v okviru običajnega upravljanja upravlja svoje celotno podjetje ali njegov del (člen 288(3) zakona o prestrukturiranju).

V **postopku za odobritev poravnave** dolžnik upravlja svoje podjetje v celotnem obdobju trajanja postopka.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku se prijavijo vse terjatve navadnih upnikov. Terjatev lahko prijavi tudi upnik, katerega terjatev je bila zavarovana s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico, pomorsko hipoteko ali drugim vpisom v zemljiško knjigo, register hipotek ali register ladij (če upnik terjatve ne prijavi, se na seznam vključi po uradni dolžnosti). Terjatve iz delovnega razmerja se na seznam vključijo po uradni dolžnosti (člen 236(1) in (2) ter člen 237 zakona o stečaju).

Pred obveznostmi stečajne mase, ki so nastale po razglasitvi stečaja, se najprej pokrijejo stroški stečajnega postopka (člen 230(2) ter člen 343(1) in (11) zakona o stečaju), ne da bi se pripravil načrt razdelitve.

V postopku prestrukturiranja seznam terjatev obsega osebne terjatve v zvezi z dolžnikom, nastale pred začetkom postopka prestrukturiranja (člen 76 zakona o prestrukturiranju). Na seznamu terjatev so ločeno navedene terjatve, ki so po zakonu predmet poravnave, in terjatve, ki so predmet poravnave s soglasjem upnika (člen 86 zakona o prestrukturiranju).

V postopku prestrukturiranja se terjatve ne prijavijo. Nadzornik ali stečajni upravitelj seznam terjatev pripravi na podlagi dolžnikovih računovodskih knjig, njegovih drugih dokumentov, vpisov v zemljiško knjigo ter register hipotek in druge registre.

Poravnava je zavezujoča za upnike, katerih terjatve so v skladu z zakonom predmet poravnave, tudi če niso navedene na seznamu terjatev.

Poravnava ni zavezujoča za upnike, ki jih dolžnik ni navedel in niso sodelovali v postopku (člen 166 zakona o prestrukturiranju).

Poravnava ne more vključevati terjatev iz preživnine, nadomestil, izplačanih kot odškodnina zaradi povzročitve bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente, dodeljene v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti; terjatev za prenos lastninske pravice in za prenehanje kršitve pravic; terjatev, za katere je dolžnik odgovoren v zvezi s pridobitvijo dediščine po začetku postopka prestrukturiranja, po vključitvi dediščine v stečajno maso ali premoženje za sanacijske ukrepe; ter terjatev v zvezi z delom prispevkov za socialno varnost, ki ga financira zavarovanec in pri katerem je dolžnik plačnik.

Iz poravnave so izključene tudi terjatve iz delovnega razmerja in terjatve, zavarovane s premoženjem dolžnika s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, in sicer v delu, katerega vrednost krije zavarovanje, razen če se upnik strinja z njihovo vključitvijo v poravnavo (člen 151 zakona o prestrukturiranju).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v stečajnem postopku so določena v členih 239–266 zakona o stečaju.

V stečajnem postopku so za prijavo terjatev odgovorni upniki. Terjatve je treba prijaviti največ 30 dni po objavi odločbe o razglasitvi stečaja v sodnem in gospodarskem vestniku (*Monitor Sądowy i Gospodarczy*, nato pa v osrednjem registru za prestrukturiranje in stečaj (*Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości*), člen 51 zakona o stečaju in člen 455 zakona o prestrukturiranju).

Terjatev iz delovnega razmerja ni treba prijaviti. Tovrstne terjatve se na seznam terjatev vključijo po uradni dolžnosti (člen 237 zakona o stečaju).

Upnik svojo terjatev prijavi pisno in predloži dva izvoda. Prijava mora vključevati ime in naslov upnika, številko PESEL (osebno identifikacijsko številko) ali številko KRS (iz nacionalnega sodnega registra), če pa upnik teh dveh števil ne navede, podatke, ki omogočajo jasno identifikacijo upnika, poleg tega pa mora biti v prijavi opredeljena terjatev skupaj z naključnimi datjavami in vrednostjo nedenarne terjatve ter navedeni dokazi, ki potrjujejo obstoj navedene terjatve (če je bila terjatev vključena na seznam terjatev, pripravljen v postopku prestrukturiranja, je dovolj navesti to dejstvo), kategorija, v katero bi lahko spadala terjatev, vrednostni papirji, povezani s terjatvijo, ter stanje zadeve, če je terjatev predmet tekočega sodnega, upravnega ali upravnosodnega postopka ali postopka pred arbitražnim sodiščem. Če se prijavi terjatev, v zvezi s katero stranka v stečaju ni osebni dolžnik, je treba navesti predmet zavarovanja, ki naj bi se uporabil za poravnavo terjatve. Če je upnik partner ali delničar družbe, ki je v stečaju, navede število in vrsto svojih delnic.

Stečajni sodnik ustrezno predloži prijavo posreduje upravitelju, ki preveri, ali računovodske knjige stranke v stečaju ali njeni drugi dokumenti ali vpisi v zemljiško knjigo in register hipotek ali druge registre potrjujejo prijavljene terjatve, ter stranko v stečaju pozove, naj v določenem roku izjavi, ali terjatev priznava. Če računovodske knjige stranke v stečaju ali njeni drugi dokumenti ali vpisi v zemljiško knjigo in register hipotek ali druge registre ne potrjujejo prijavljene terjatve, upravitelj upnika pozove, naj v enem tednu predloži dokumente, navedene v prijavi terjatve, sicer bo priznanje terjatve zavrnjeno. Vendar lahko upravitelj upošteva dokumente, predložene po navedenem roku, če to ne povzroči zamude pri predložitvi seznama stečajnemu sodniku.

Upnik lahko v dveh tednih po objavi, da je bil seznam terjatev dodan spisu postopka, stečajnemu sodniku predloži ugovor. Stranka v stečaju lahko prav tako ugovarja, če osnutek seznama terjatev ni v skladu s njenimi zahtevami ali izjavami. Če stranka v stečaju ni predložila nobenih izjav, čeprav je bila k temu pozvana, lahko ugovarja le, če dokaže, da izjav ni dala zaradi razlogov, na katere ni mogla vplivati.

Stečajni sodnik po tem, ko odločba glede ugovora postane pravomočna – in če se ta odločba izpodbija, ko odločba sodišča postane pravomočna – spremeni seznam terjatev in ga odobri. Če ni ugovorov, seznam terjatev odobri po izteku roka za vložitev ugovorov. Stečajni sodnik lahko po uradni dolžnosti spremeni seznam terjatev. Če se ugotovi, da so bile na seznam terjatev vključene terjatve, ki v celoti ali delno ne obstajajo, ali da terjatve, ki bi jih bilo po uradni dolžnosti treba vključiti na seznam, nanj niso bile vključene, lahko stečajni sodnik ta seznam spremeni po uradni dolžnosti.

Terjatev, ki je ni treba prijaviti in ki se prijavi ali razkrije po izteku roka, se vključi v dopolnilo k seznamu terjatev. Seznam terjatev se popravi v skladu s pravnomočnimi sodbami. Sprememba zneska terjatve, ki nastane po pripravi seznama terjatev, se upošteva pri pripravi načrta razdelitve ali pri glasovanju na skupščini upnikov.

Po zaključku ali prekinitvi stečajnega postopka se izpisek s seznamom terjatev, ki ga je odobril stečajni sodnik, z navedbo terjatve in poravnane zneska, ki ga je v zvezi z njo prejel upnik, uporablja kot sklep o izvršbi v zvezi s stranko v stečaju (to ne velja za upnike, pri katerih stranka v stečaju ni bila osebni dolжник). Če stranka v stečaju ni priznala terjatve, prijavljene v stečajnem postopku, in če sodišče še ni sprejelo pravnomočne sodbe v zvezi s to terjatvijo, lahko stranka v stečaju zahteva, da se za terjatev, vključeno na seznam terjatev, ugotovi, da ne obstaja ali da obstaja v nižjem znesku. Ko je izpisek s seznamom razglašen za izvršljivega, lahko stranka v stečaju ugovarja, da terjatev, vključena na seznam terjatev, ne obstaja ali obstaja v nižjem znesku, tako da začne postopek za razglasitev sklepa o izvršbi za neizvršljivega.

Vprašanje priprave seznama terjatev v postopku prestrukturiranja urejajo členi 84–102 zakona o prestrukturiranju.

Nadzornik ali stečajni upravitelj seznam terjatev pripravi na podlagi dolžnikovih računovodskih knjig, njegovih drugih dokumentov, vpisov v zemljiško knjigo in register hipotek in druge registre. V postopkih sanacije, začelih na podlagi poenostavljenega zahtevka, se seznam terjatev v največji možni meri pripravi na podlagi seznama terjatev, pripravljenega v predhodnem postopku prestrukturiranja. Če predlog poravnave vključuje razdelitev upnikov v skupine, se seznam terjatev pripravi ob upoštevanju predlagane razdelitve.

Na seznamu terjatev so ločeno navedene terjatve, ki so po zakonu predmet poravnave, in terjatve, ki so predmet poravnave s soglasjem upnika.

V pospešenem postopku poravnavanja lahko dolжник ugovarja vključitvi terjatve na seznam terjatev. Taka terjatev se šteje za izpodbijano terjatev. V tem primeru stečajni sodnik ustrezno spremeni seznam terjatev in seznam izpodbijanih terjatev.

V postopku poravnavanja in postopku sanacije lahko sodelujoči v postopku v dveh tednih po objavi datuma predložitve seznama terjatev in seznama izpodbijanih terjatev pri stečajnemu sodniku vložijo ugovor glede vključitve terjatve na seznam terjatev. Dolжник lahko ugovarja, če seznam terjatev ni v skladu z njegovo izjavo o priznanju ali zavrnitvi priznanja terjatve. Če dolжник ni predložil nobenih izjav, lahko ugovarja le, če dokaže, da izjav ni dal zaradi razlogov, na katere ni mogel vplivati. V istem roku lahko dolжник ali upnik, ki ni bil vključen na seznam terjatev, ugovarja temu, da je bil izpuščen s seznamom. Stečajni sodnik zavrne ugovor, ki se vložijo po navedenem roku ali je nedopusten zaradi drugih razlogov, ali ugovor, ki vsebuje pomanjkljivosti, ki jih stranka, ki je vložila ugovor, ni odpravila, ali v zvezi s katerim stranka v določenem roku ni plačala pristojbine, ki jo je treba plačati.

Stečajni sodnik ne upošteva izjav in dokazov, ki niso vključeni v ugovor, razen če stranka, ki je vložila ugovor, predloži dokaze *prima facie*, da ni sama kriva za dejstvo, da niso vključeni v ugovor, ali da pozna vključitev izjav in dokazov ne bo povzročila zamude v obravnavi zadeve.

Dejstva, ki utemeljujejo ugovor, se lahko dokažejo samo z dokumentarnimi dokazili ali izvedenskim mnenjem. Če je terjatev potrjena s pravnomočno sodbo sodišča, lahko ugovor zoper vključitev te terjatve na seznam terjatev temelji le na dogodkih, ki so se zgodili po zaključku pravnega postopka, v katerem je bila sprejeta sodba.

Stečajni sodnik, njegov namestnik ali imenovani sodnik preuči ugovor na obravnavi, zaprti za javnost, v dveh mesecih po vložitvi. Če se sodnik, ki preuči ugovor, odloči, da je potrebno zaslišanje, o tem obvesti sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja, dolžnika, upnika, ki je vložil ugovor, in upnika, katerega terjatev je predmet ugovora. Njihova neudeležba na zaslišanju, tudi če je upravičena, ne prepreči izdaje odločbe. Stečajni sodnik, njegov namestnik ali imenovani sodnik lahko na podlagi izvedenskega mnenja opustijo pridobivanje dokazov, če je izvedenec mnenje izdal v drugem postopku pred sodiščem, arbitražnim sodiščem ali upravnim organom. V tem primeru so dokumenti, ki vsebujejo izvedensko mnenje, dokazi.

Zoper odločbo o predmetu ugovora se lahko pritožijo dolжник, sodni nadzornik ali stečajni upravitelji in upniki.

Seznam terjatev se po tem, ko odločba o ugoditvi ugovoru postane pravnomočna, spremeni, če je to določeno v odločbi. V pospešenem postopku poravnavanja stečajni sodnik potrdi seznam terjatev na skupščini upnikov.

V postopku poravnavanja in postopku sanacije stečajni sodnik ob izteku roka za vložitev ugovorov odobri seznam terjatev, če pa se vložijo ugovori, seznam odobri po tem, ko odločba glede ugovora postane pravnomočna.

Stečajni sodnik odobri seznam terjatev, na katere ne vplivajo ugovori, o katerih je še treba sprejeti pravnomočno odločbo, če vsota terjatev, na katere se nanašajo navedeni ugovori, znaša največ 15 % vseh terjatev, ki dajejo upnikom pravico do glasovanja o poravnavi. Sodišče ali stečajni sodnik prekine postopek v zvezi z navedenimi ugovori, če do glasovanja o poravnavi ni bila sprejeta pravnomočna odločba o njih.

Če se ugotovi, da seznam terjatev vključuje terjatev, ki v celoti ali delno ne obstaja ali pripada osebi, ki ni oseba, navedena kot upnik na seznamu, lahko stečajni sodnik terjatev po uradni dolžnosti odstrani s seznama. Odločba o odstranitvi terjatve s seznama se vroči upniku, ki ga zadeva, dolžniku in nadzorniku stečajnega upravitelja. Navedene osebe se ne morejo pritožiti zoper odločbo.

Nadzornik ali stečajni upravitelj pripravi dopolnilo k seznamu terjatev, če se po predložitvi seznama razkrije terjatev, ki ni bila vključena na seznam.

Po dokončni zavrnitvi odločitve poravnave ali dokončni prekinitvi postopka prestrukturiranja se izpisek z odobrenega seznamom terjatev, na katerem je navedeno ime upnika in njegova terjatev, uporablja kot sklep o izvršbi zoper dolžnika.

Po dokončni odobritvi poravnave se izpisek z odobrenega seznamom terjatev skupaj z izpiskom iz pravnomočne odločbe, s katero je bila odobrena poravnava, uporablja kot sklep o izvršbi zoper dolžnika in stranko, ki je zagotovila zavarovanje, s katerim jamči izvedbo poravnave, če je bil sodišču predložen dokument, ki potrjuje to zavarovanje, ter sklep o izvršbi zoper stranko, ki mora zagotoviti dodatno plačilo, če poravnava predvideva dodatna plačila med upniki.

Če je dolжник v postopku prestrukturiranja vložil ugovor in če sodišče še ni sprejelo pravnomočne odločbe o terjatvi, lahko dolжник zahteva, da se za to terjatev, vključeno na seznam terjatev, ugotovi, da ne obstaja ali da obstaja v nižjem znesku.

Po razglasitvi izpiska s seznamom za izvršljivega lahko dolжник ugovarja, da terjatev, vključena na seznam terjatev, ne obstaja ali obstaja v nižjem znesku, tako da začne postopek za razglasitev sklepa o izvršbi za neizvršljivega.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravila o razdelitvi izkupička v **stečajnem postopku** so določena v členih 335–351 zakona o stečaju.

Najprej se pokrijejo stroški postopka, nato pa, če izkupiček omogoča, druge obveznosti stečajne mase, ko se stečajni masi dodajo ustrezni zneski.

Upravitelj terjatve iz naslova preživitve za obdobje po razglasitvi stečaja poravnava, ko zapadejo v plačilo, dokler se ne pripravi končni načrt razdelitve, in sicer vsakokrat za vsako upravičeno stranko v znesku, ki ne presega minimalne plače. Preostali del navedenih terjatev se ne poravnava iz stečajne mase.

Terjatve, ki jih je treba poplačati iz stečajne mase (po pokritju vseh stroškov postopka, obveznosti stečajne mase in terjatev iz naslova preživitve), spadajo v naslednje kategorije:

prva kategorija – terjatve iz delovnega razmerja za obdobje pred razglasitvijo stečaja (kar smiselno velja tudi za terjatve v zvezi s skladom za zjamčene zasluge zaposlenih za poplačilo nadomestil, izplačanih zaposlenim stranke v stečaju, iz stečajne mase), razen terjatev v zvezi s plačilom zastopnikom stranke v stečaju ali osebi, ki izvaja ukrepe v zvezi z upravljanjem ali nadzorovanjem podjetja stranke v stečaju, terjatve kmetov na podlagi pogodb o dobavi pridelkov z njihovih kmetij, terjatve iz preživitve in nadomestil, plačanih kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente, dodeljene v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti za zadnja tri leta pred razglasitvijo stečaja, terjatve v zvezi s prispevki za socialno varnost, terjatve, ki so nastale v postopku prestrukturiranja in jih je mogoče pripisati ukrepom stečajnega upravitelja, ali terjatve, ki jih je mogoče pripisati ukrepom dolžnika, ki so bili izvedeni po začetku postopka prestrukturiranja in za katere ni potrebno soglasje upniškega odbora ali sodnega nadzornika ali ki so bili izvedeni s soglasjem upniškega odbora ali sodnega nadzornika, če je bil stečaj razglašen na podlagi preučitve poenostavljenega predloga za začetek stečajnega postopka, ter terjatve v zvezi s krediti, posojili, obveznicami, jamstvi ali akreditivi ali drugim financiranjem, predvidenim v poravnavi, sprejeti v postopku prestrukturiranja, in odobrenim v zvezi z izvajanjem navedene poravnave, če je bil stečaj razglašen na podlagi preučitve predloga za začetek stečajnega postopka, predloženega najpozneje tri mesece po dokončnem preklicu poravnave;

druga kategorija – druge terjatve, če niso poravnane v drugih kategorijah, zlasti davki in javne dajatve, ter druge terjatve v zvezi s prispevki za socialno varnost;

tretja kategorija – obresti na terjatve, vključene v zgornjih kategorijah, v vrstnem redu, v katerem se plačujejo glavnice, ter sodne in upravne kazni in terjatve v zvezi z donacijami in volili;

četrti kategorija – terjatve partnerjev ali delničarjev v zvezi s posojilom ali drugim pravnim aktom s podobnimi učinki, zlasti v zvezi z dobavo blaga z odloženim plačilom stranki v stečaju, ki je bila v petih letih pred razglasitvijo stečaja kapitalna družba, z obrestmi.

Če znesek, ki ga je treba razdeliti, ne zadostuje za poravnavo vseh terjatev, se terjatve v naslednji kategoriji poravnajo šele po poravnavi vseh terjatev v prejšnji kategoriji, če pa znesek, ki ga je treba razdeliti, ne zadostuje za poravnavo vseh terjatev v določeni kategoriji, se te terjatve poravnajo sorazmerno z njihovim zneskom.

Terjatve, zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico in pomorsko hipoteko ter pravicami, ki potečejo v skladu z določbami zakona, in učinki razkritja osebnih pravic ter terjatve, ki obremenjujejo nepremičnine, pravica do trajne uporabe, lastninska pravica člana zadruga na stanovanjskih prostorih ali morskem plovilu, vpisanem v register ladij, se poravnajo iz zneska, ki je bil pridobljen z likvidacijo obremenjene stranke ter od katerega se odštejejo stroški likvidacije navedene stranke in drugi stroški stečajnega postopka v znesku, ki ne presega ene desetine zneska, pridobljenega z likvidacijo; vendar pa odbitni del stroškov stečajnega postopka ne more biti večji od dela, ki ustreza deležu vrednosti obremenjenega predmeta glede na vrednost celotne stečajne mase. Navedene terjatve in pravice se poravnajo glede na njihovo prednostno razvrstitev. Če se znesek, pridobljen z likvidacijo obremenjene stranke, uporabi za poravnavo terjatev, zavarovanih s hipoteko in pravicami, ki potečejo, ter osebnih pravic in terjatev, je prednost odvisna od tega, kdaj začne veljati vpis hipoteke, pravice ali terjatve v zemljiško knjigo ali register hipotek.

Stranske terjatve, ki jih v skladu z ločenimi **določbami** krije zavarovanje, se poravnajo v enakem deležu kot zgoraj navedene terjatve. Z zneskom, ki pripada upniku, se najprej poravnava glavna terjatev, nato obresti in druge stranske terjatve, stroški postopka pa se poravnajo na koncu.

Če se nepremičnina, pravica do trajne uporabe ali lastninska pravica člana zadruga na stanovanjskih prostorih ali morskem plovilu, vpisanem v register ladij, proda pred poravnavo terjatev, zavarovanih s hipoteko ali pomorsko hipoteko in drugimi pravicami, vključno z osebnimi pravicami in terjatvami, ki so obremenjevale prodani predmet in so zaradi prodaje prenehale, se poravnajo terjatve iz naslova preživitve, prispevki, plačani kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, in renta, dodeljena v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti za obdobje po razglasitvi stečaja, ter plačilo za delo zaposlenih na nepremičnini, plovilu ali v prostorih za tri mesece pred prodajo, pri čemer to plačilo ne presega trikratnika zneska minimalne plače.

V postopku prestrukturiranja se terjatve poravnajo v skladu s poravnavo, ki jo odobri sodišče. Pravila o poravnavi terjatev so določena v členih 155–163 zakona o prestrukturiranju.

Poravnava lahko določa razdelitev upnikov v skupine, ki obsegajo različne kategorije interesov, zlasti na:

upnike s terjatvami iz delovnega razmerja, ki so se strinjali s svojo vključitvijo v poravnavo;

kmete s terjatvami v zvezi z dobavo pridelkov z njihovih kmetij;

upnike, katerih terjatve na dolžnikovem premoženju so zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico in s prenosom lastništva nad predmetom, terjatvijo ali drugo pravico na upnika ter ki so se strinjali s svojo vključitvijo v tako poravnavo;

upnike, ki so partnerji ali delničarji dolžnika, ki je kapitalna družba, in ki imajo v družbi delnice, ki jim zagotavljajo vsaj 5% glasov na skupščini partnerjev ali skupščini delničarjev.

Pogoji za prestrukturiranje dolžnikovih obveznosti so enaki za vse upnike, če pa se glasovanje o poravnavi izvede v skupinah upnikov, so enaki za upnike, vključene v isto skupino, razen če se upnik izrecno strinja z manj ugodnimi pogoji.

Uporaba ugodnejših pogojev za prestrukturiranje dolžnikovih obveznosti je sprejemljiva pri upnikih, ki so po začetku postopka prestrukturiranja zagotovili ali bodo zagotovili financiranje, potrebno za izvajanje poravnave, v obliki kredita, obveznic, bančnih garancij, akreditivov ali drugih finančnih instrumentov.

Pogoji za prestrukturiranje terjatev iz delovnega razmerja ne morejo biti taki, da zaposlene prikrajšajo za minimalno plačo.

Prestrukturiranje se enako uporablja za finančne in nefinančne obveznosti. Če je upnik v enem tednu od prejema obvestila o datumu skupščine upnikov in kopije predloga poravnave ugovarjal prestrukturiranju svoje terjatve kot nedenarne, pri čemer je izjavo predložil nadzorniku ali stečajnemu upravitelju, ali če prestrukturiranje zaradi narave nedenarne terjatve ni mogoče, se ta terjatev pretvori v denarno terjatev. Ta učinek nastane ob začetku postopka.

Pogoji za prestrukturiranje terjatev iz člena 161(1)(3) se lahko razlikujejo glede na njihovo prednostno razvrstitev.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Sodišče **stečajni postopek** zaključi po izvedbi načrta končne razdelitve ali po poravnavi terjatev vseh upnikov v okviru postopka.

Na dan, ko odločba o zaključku stečajnega postopka postane pravnomočna, stranka v stečaju ponovno pridobi pravico do upravljanja premoženja in razpolaganja z njim.

Po zaključku stečajnega postopka se vsi nerešeni postopki, ki jih je začel upravitelj, da bi se ukrep stranke v stečaju, ki škoduje upnikom, razglasil za neveljavnega, prekinejo, medsebojne terjatve za izterjavo stroškov postopka pa zastarajo. V drugih civilnih postopkih stranka v stečaju nadomesti upravitelja.

Stranka v stečajju, ki je fizična oseba, lahko v 30 dneh po objavi odločbe o zaključku stečajnega postopka predloži zahtevek za pripravo načrta poplačila upnikov in za odpis preostalega dolga, ki v postopku prestrukturiranja ni bil poravnan. Sodišče zahtevo zavrne, če je stranka v stečajju povzročila svojo insolventnost ali namerno ali iz hude malomarnosti bistveno povečala njen obseg in če:

dokazi v zadevi kažejo dejstva, ki ponujajo razloge za prepoved poslovanja stranke v stečajju kot samozaposlene osebe ali v partnerstvu po civilnem pravu in prepoved delovanja kot član nadzornega sveta, član revizijske komisije, predstavnik fizične osebe, ki opravlja poslovno dejavnost v isti veji dejavnosti, predstavnik gospodarske družbe, podjetja v državni lasti, zadruga, fundacije ali združenja, ali stranka v stečajju ni ustrezno izpolnila obveznosti, ki so ji bile naložene v stečajnem postopku, ali

je bila stranka v stečajju v desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka predmet stečajnega postopka, v katerem so bili odpisani vsi njeni dolгови ali njihov del, razen če je stranka v stečajju postala insolventna ali se je obseg njene insolventnosti povečal kljub njenemu skrbnemu ravnanju, ali je bil načrt poplačila upnikov, pripravljen za stranko v stečajju, v obdobju desetih let pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka preklican v skladu s členom 370e(1) ali (2) ali členom 49120 ali

je bilo v obdobju desetih let pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka za pravno dejanje stranke v stečajju v končnem postopku ugotovljeno, da škoduje upnikom;

– razen če ni odpis preostalega dela dolga stranke v stečajju utemeljen zaradi pravičnosti ali humanitarne potrebe.

Sodišče v svoji odločbi o pripravi načrta poplačila upnikov določi, v kakšnem obsegu in roku (največ 36 mesecev) mora dolжник odplačati dolgove, ki so bili sprejeti na seznam terjatev in niso bili odplačani v stečajnem postopku na podlagi načrtov razdelitve, ter kakšen del obveznosti stranke v stečajju, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, bo odpisan po izvedbi načrta poplačila upnikov. Med izvajanjem načrta poplačila upnikov ni mogoče začeti izvršilnih postopkov v zvezi s terjatvami, nastalimi pred razglasitvijo stečaja (razen terjatev, ki izhajajo iz obveznosti iz člena 370f(2), in terjatev, ki jih stranka v stečajju ni razkrila, če upnik ni sodeloval v postopku), stranka v stečajju pa ne sme storiti pravnih dejanj, ki bi lahko ogrozile njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov (izjemoma lahko sodišče na zahtevo stranke v stečajju predloži soglasje za tako pravno dejanje ali ga odobri).

Stranka v stečajju mora vsako leto do konca aprila sodišču predložiti poročilo o izvajanju načrta poplačila upnikov za preteklo koledarsko leto, pri čemer razkrije ustvarjene prihodke, odplačane zneske in pridobljena sredstva, katerih vrednost presega povprečno mesečno plačo v sektorju, v katerega spada podjetje, brez izplačila dividend za dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta.

Sodišče lahko na zahtevo stranke v stečajju in po zaslišanju upnikov spremeni načrt poplačila upnikov, če stranka v stečajju ne more izpolniti obveznosti, določenih v njem. Poleg tega lahko podaljša rok za odplačilo dolgov, in sicer za največ 18 mesecev.

Če se ekonomski položaj stranke v stečajju med izvajanjem načrta poplačila upnikov bistveno izboljša in če je to izboljšanje mogoče pripisati razlogom, ki niso zvišanje plač ali prihodkov, ustvarjenih z gospodarsko dejavnostjo, ki jo osebno izvaja stranka v stečajju, lahko upnik in stranka v stečajju predložita zahtevek za spremembo načrta poplačila upnikov. Sodišče po zaslišanju stranke v stečajju in upnikov, vključenih v načrt poplačila upnikov, izda odločbo o spremembi tega načrta.

Sodišče po uradni dolžnosti ali na zahtevo upnika po zaslišanju stranke v stečajju in upnikov, vključenih v načrt poplačila upnikov, ta načrt prekliče, če stranka v stečajju ne izpolni obveznosti, določenih v njem, razen če je neizpolnitev obveznosti zanemarljiva ali če je odpis preostalega dolga stranke v stečajju utemeljen zaradi pravičnosti ali humanitarne potrebe; to smiselno velja, če stranka v stečajju:

ni pravočasno predložila poročila o izvajanju načrta poplačila upnikov;

v poročilu o izvajanju načrta poplačila upnikov ni razkrila ustvarjenih prihodkov ali pridobljenih sredstev;

je storila pravno dejanje, ki bi lahko ogrozilo njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov, pri čemer ni pridobila soglasja sodišča ali sodišče ni odobrilo navedenega dejanja;

je prikrila premoženje ali je bilo s pravnomočno odločbo ugotovljeno, da je storila pravno dejanje v škodo upnikov.

Če se načrt poplačila upnikov prekliče, se obveznosti stranke v stečajju ne odpišejo.

Sodišče po tem, ko je stranka v stečajju izpolnila obveznosti iz načrta poplačila upnikov, izda odločbo, s katero potrdi izvedbo tega načrta in odpiše obveznosti stranke v stečajju, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja in niso bile poravnane v okviru izvajanja načrta poplačila upnikov. Terjatve iz preživitve, obveznosti v zvezi z nadomestili, plačanimi kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, denarne kazni, ki jih je naložilo sodišče in jih je treba plačati, obveznosti v zvezi z odškodnino za povzročeno škodo in trpljenje, obveznosti glede plačila dopolnilne odškodnine ali denarnih dajatev, ki jih je sodišče naložilo kot kazenski ukrep ali ukrep za pogojno kazen, ter obveznosti glede odškodnine za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja ali prestopka, za katerega je bilo v pravnomočni sodbi ugotovljeno, da je bil storjen, in terjatve, ki jih stranka v stečajju namenoma ni razkrila, če upnik ni sodeloval v postopku, se ne odpišejo.

Spremembe pravnih razmerij, izvedene v skladu z določbami zakona, so za stranko v stečajju in za drugo stranko zavezujoče tudi po zaključku stečajnega postopka, razen če določbe ločenega zakonodajnega akta ne določajo drugače.

Postopek prestrukturiranja se konča, ko odločba sodišča o odobritvi ali zavrnitvi odobritve poravnave postane pravnomočna. Nato dolжник ponovno pridobi pravico do upravljanja svojega premoženja, če mu je bila odvzeta ali omejena, razen če ni v poravnavi določeno drugače (člen 171 zakona o prestrukturiranju).

Sodišče po izvedbi poravnave ali izvršbi terjatev, vključenih v poravnavo, na zahtevo dolžnika, nadzornika poravnave ali druge osebe, ki je na podlagi poravnave upravičena do izvajanja poravnave ali nadzorovanje njenega izvajanja, izda odločbo, s katero potrdi izvedbo poravnave (člen 172 zakona o prestrukturiranju).

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Če se po zaključku **stečajnega postopka** zoper fizične osebe, ki izvajajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, pripravi načrt poplačila, lahko upnik od sodišča zahteva, naj prekliče načrt poplačila upnikov, če stranka v stečajju ne izpolni obveznosti, določenih v njem, ali ne predloži pravočasno poročila o izvajanju načrta ali v njem ne razkrije ustvarjenih prihodkov ali pridobljenih sredstev, brez soglasja sodišča izvede pravno dejanje, ki bi lahko ogrozilo njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov, ali tako dejanje izvede, ne da bi ga sodišče odobrilo, ne razkrije svojega premoženja ali pa se zanj s pravnomočno odločbo ugotovi, da je storila pravno dejanje v škodo upnikov (člen 370e zakona o stečajju).

Upnik lahko v **postopku prestrukturiranja** od sodišča zahteva, naj prekliče poravnavo, če dolжник ne upošteva njenih določb ali če je očitno, da poravnava ne bo izvedena (domneva se, da poravnava ne bo izvedena, če dolжник ne izpolni obveznosti, odobrenih po odobritvi poravnave). Stranka, ki predloži zahtevo, se lahko pritoži zoper odločbo, s katero je bila zahteva zavrnjena (člen 176 zakona o prestrukturiranju).

Če se poravnava prekliče ali poteče, lahko obstoječi upniki svoje terjatve uveljavljajo v prvotnih zneskih, v katere so všeti zneski, plačani v okviru poravnave. S hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko je terjatev zavarovana do zneska, ki še ni bil poravnan (člen 177 zakona o prestrukturiranju).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek v bistvu vključuje dve fazi, tj. postopek za razglasitev stečaja in postopek po razglasitvi stečaja.

Stroški postopka za razglasitev stečaja se najprej krijejo s predplačilom vložnika v znesku, ki ustreza povprečni mesečni plači v podjetniškem sektorju, kot jo objavi predsednik osrednjega statističnega urada, brez plačila dividend na dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta. Če se postopek začne na zahtevo upnika, stroške krije stranka v stečaju, če se razglasi stečaj ali če se zahteva zavrne zaradi premajhne stečajne mase.

Stroški postopka po razglasitvi stečaja se krijejo iz stečajne mase. Če je premoženje insolventnega dolžnika premajhno, da bi se z njim pokrili stroški postopka, ali če zadostuje le za pokritje teh stroškov, sodišče zavrne predlog za začetek stečajnega postopka.

Stroške **postopka prestrukturiranja** krije dolжник. Stroške, ki jih mora plačati dolжник, ki mu je bila odvzeta pravica do upravljanja, na zahtevo sodišča ali stečajnega sodnika plača stečajni upravitelj.

Udeleženci postopka krijejo stroške, povezane z njihovo udeležbo.

Stroške postopka, uvedenega po ugovoru zoper vključitev terjatve drugega upnika, mora dolжник plačati upniku, ki je vložil ugovor, če je bila zaradi ugovora zavrtna vključitev izpodbijane terjatve, razen če ni dolжник vključitve terjatve na seznam terjatev izpodbijal v izjavi, predloženi v skladu s členom 86(2)(9), ali če je vložil ugovor.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

V stečajnem postopku so pravna dejanja stranke v stečaju v zvezi s stečajno maso neveljavna. Razpolaganje s celotno dediščino ali njenim delom ali dednim deležem s strani stranke v stečaju je prav tako neveljavno, kar velja tudi za razpolaganje z deležem v predmetu, vključenem v dediščino, s strani te stranke in za njeno soglasje, da drug dedič razpolaga z deležem v predmetu, vključenem v dediščino.

Za naslednje ukrepe je potrebno soglasje upniškega odbora, sicer so neveljavni (člen 206 zakona o stečaju):

nadaljnje upravljanje podjetja s strani upravitelja, če naj bi trajalo več kot tri mesece po razglasitvi stečaja;

opustitev prodaje podjetja kot celote;

neposredna prodaja sredstev, vključenih v stečajno maso;

najemanje posojil ali kreditov in obremenitev sredstev stranke v stečaju z omejenimi lastninskimi pravicami;

sprejem ali opustitev sklenitve poravnave v zvezi z izpodbijanimi terjatvami in predložitve spora arbitražnemu sodišču.

Izjema se lahko uporabi, če je treba enega od navedenih ukrepov izvesti takoj in če se ta ukrep nanaša na vrednost, ki ne presega 10 000 PLN – v tem primeru ga lahko upravitelj, sodni nadzornik ali stečajni upravitelj izvede brez soglasja odbora.

Poleg tega soglasje upniškega odbora ni potrebno za prodajo premočnin, če ocenjena vrednost vseh premočnin v stečajni masi, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN, ter za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN. To velja tudi za soglasje za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena na seznamu terjatev, ne presega 50 000 PLN.

Vpis v zemljiško knjigo in register hipotek ali drug register, ki obremenjuje premoženje stranke v stečaju z omejeno lastninsko pravico, za katero ni bilo pridobljeno soglasje, ki se zahteva s členom 1, se izbriše po uradni dolžnosti. Podlaga za izbris je pravnomočna odločba stečajnega sodnika, da je vpis nedopusten (člen 206(5) zakona o stečaju).

Stečajni sodnik določi ukrepe, ki jih upravitelj ne sme izvesti brez njegovega soglasja ali brez soglasja upniškega odbora. To pomeni, da lahko stečajni sodnik razširi seznam ukrepov iz člena 206, ki so veljavni le, če se zanje pridobi soglasje upniškega odbora.

Pravna dejanja, s katerimi je stranka v stečaju v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka razpolagala s svojim premoženjem, so neveljavna, če so bila izvedena brezplačno ali za plačilo, vendar je vrednost izvajanja s strani stranke v stečaju bistveno presegala plačilo, ki ga je pridobila navedena stranka ali je bilo rezervirano zanj ali za tretjo osebo. To pravilo se smiselno uporablja za sodno poravnavo, sprejem terjatev in opustitev terjatev.

Poleg tega varščina za dolg, ki še ni zapadel v plačilo, in poplačilo takega dolga nimata učinka, če ju je stranka v stečaju zagotovila v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka. Vendar lahko stranka, ki je prejela plačilo ali varščino, z zahtevkom ali ugovorom zahteva, da se navedeni ukrepi sprejmejo kot veljavni, če ob izvedbi teh ukrepov ni bila seznanjena z obstojem razlogov za stečaj.

Navedena pravila se ne uporabljajo za varščine, določene pred razglasitvijo stečaja, v zvezi s terminskimi/prihodnjimi finančnimi posli, posojili finančnih instrumentov ali prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji iz člena 85(1).

Stečajni sodnik lahko na zahtevo tretje osebe odredi, da se plačilo za vzajemno izvajanje osebe vrne iz stečajne mase, če je bilo to izvajanje opravljeno v zvezi s pravnim dejanjem navedene tretje osebe in stranke v stečaju v zvezi s premoženjem, vključenim v stečajno maso. **Določbe** o neustrezni izvedbi se smiselno uporabljajo za to vrsto izvedbe. Vračilo plačila za navedeno izvedbo se lahko odredi, če je bilo pravno dejanje izvedeno po razglasitvi stečaja in pred objavo sklepa o začetku stečajnega postopka v registru, ko tretja oseba, ki je skrbno ravnala, ni mogla vedeti za razglasitev stečaja (člen 77 zakona o prestrukturiranju).

Dodelitev prihodnje terjatve nima učinka v zvezi s stečajno maso, če ta terjatev nastane po razglasitvi stečaja, razen če ni bila pogodba, s katero je bila terjatev dodeljena, sklenjena najpozneje šest mesecev pred potrjenim datumom predložitve pisnega predloga za začetek stečajnega postopka.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo upravitelja razglasi pravno dejanje, izvedeno proti plačilu, za neveljavno v zvezi s stečajno maso, če je stranka v stečaju to pravno dejanje izvedla v šestih mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je bila druga stranka v pravnem dejanju njen zakonec, sorodnik, vključno s sorodniki v svaštvu, v ravni črti ali sorodnik, vključno s sorodniki v svaštvu, v stranski črti do vključno drugega kolena, ali oseba, ki je v dejanskem razmerju s posameznikom v stečaju ter z njim vodi gospodinjstvo ali je njegov posvojitelj ali otrok, razen če druga stranka v pravnem dejanju dokaže, da interes upnikov ni bil oškodovan. Zoper odločbo stečajnega sodnika se lahko vložijo pritožbe.

Navedeno pravilo velja tudi za dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede z družbo, v kateri je stranka član upravnega odbora ali edini partner ali delničar, in z družbami, v katerih so osebe, navedene v prvem odstavku, člani upravnega odbora ali edini partnerji ali delničarji. Smiselno velja tudi za dejanja, ki jih izvede stranka v stečaju, ki je družba ali pravna oseba, če jih izvede s partnerji, njihovimi predstavniki ali zakonci in povezanimi družbami, njihovimi partnerji in predstavniki in zakonci navedenih oseb, ter za dejanja, ki jih stranka v stečaju, ki je družba, izvede z drugo družbo, če je ena od njiju matična družba ali če je navedena druga družba matična družba stranke v stečaju in druge stranke, ki sodeluje pri dejanju.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo upravitelja odloči, da je določen del plačila, ki se nanaša na obdobje pred razglasitvijo stečaja, vendar največ šest mesecev pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, neveljaven v zvezi s stečajno maso, če je plačilo za delo, ki ga je opravila oseba, ki zastopa stranko v stečaju, ali zaposleni, ki v podjetju opravlja vodstvene naloge, ali plačilo osebi, ki je izvajala storitve v zvezi z upravljanjem podjetja stranke v stečaju ali nadzorom nad njim, kot je določeno v pogodbi o zaposlitvi, pogodbi o storitvah ali sklepu, ki ga je upravljalni organ stranke v stečaju dosegel ali sprejel pred razglasitvijo stečaja, bistveno višje od povprečnega plačila za tako vrsto dela ali storitev ter ni upravičeno s količino dela, tudi če je bilo plačilo že izvedeno.

Stečajni sodnik lahko plačilo navedenim osebam za obdobje po razglasitvi stečaja razglasi za delno ali v celoti neveljavno v zvezi s stečajno maso, če to plačilo ni upravičeno s količino dela, ker je upravljanje prevzel upravitelj.

Stečajni sodnik na zahtevo upravitelja naslednje ukrepe prav tako razglasi za neveljavne v zvezi s stečajno maso:

obremenitev premoženja stranke v stečaju s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, če stranka v stečaju ni bila osebni dolžnik zavarovanega upnika ter če je bila obremenitev premoženja vzpostavljena v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in stranka v stečaju ni prejela nobene izvedbe v zvezi s to obremenitvijo;

obremenitev premoženja stranke v stečaju s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, če je bilo premoženje obremenjeno v zameno za izvedbo v vrednosti, ki je nesorazmerno nizka v primerjavi z vrednostjo vzpostavljenega zavarovanja;

zgoraj navedene obremenitve, ne glede na vrednost izvedbe, če so z njimi zavarovani dolgovni oseb iz člena 128 zakona o stečaju (osebe, ki so v tesnem odnosu s stranko v stečaju ali so njeni sorodniki), razen če druga stranka dokaže, da interes upnikov ni bil oškodovan;

pogodbene kazni, določene za neizpolnitev ali neustrezno izpolnitev obveznosti, če je stranka v stečaju obveznost večinoma izpolnila ali če je pogodbeni kazni očitno pretirana.

Pravna dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede v škodo upnikov, v zadevah, ki niso zajete v zakonu o stečaju, smiselno urejajo določbe [civilnega zakonika](#) o zaščiti upnikov pred insolventnostjo dolžnika.

V postopku prestrukturiranja je za naslednje ukrepe dolžnika ali stečajnega upravitelja v skladu s členom 129 zakona o prestrukturiranju potrebno soglasje upniškega odbora, drugače so neveljavni:

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

prenos lastništva predmeta ali pravice, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe z drugimi pravicami;

najemanje kreditov ali posojil;

sklenitev dogovora o zakupu dolžnikovega podjetja ali njegovega organiziranega dela ali podobnega dogovora;

(Če se zgornji ukrepi izvedejo s soglasjem upniškega odbora, jih ni mogoče šteti za neveljavne v zvezi s stečajno maso.)

prodaja nepremičnine ali drugih sredstev, vrednih več kot 500 000 PLN, s strani dolžnika.

Določbe pogodbe, katere stranka je dolžnik, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja pospešenega postopka poravnavanja, so neveljavne v zvezi s stečajno maso (členi 248, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

V postopku sanacije so pravna dejanja dolžnika, s katerimi je odsvojil svoje premoženje, neveljavna v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če je vrednost izvedbe s strani dolžnika bistveno višja od vrednosti izvedbe, ki jo je dolžnik prejel ali je rezervirana zanj ali za tretjo osebo, in če je bilo navedeno dejanje izvedeno v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije. To pravilo se smiselno uporablja za sodno poravnavo, sprejem terjatev in opustitev terjatev.

Zavarovanja v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe so neveljavna tudi, če so bila vzpostavljena v neposredni povezavi z izvedbo, ki jo je prejel dolžnik, in če jih je dolžnik vzpostavil v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije ter če je bil del zavarovanja, ki je bil na dan vzpostavitve zavarovanja več kot za polovico višji od vrednosti zavarovane izvedbe, ki jo je prejel dolžnik, skupaj s stranskimi terjatvami, določenimi v dokumentu, ki je podlaga za vzpostavitev zavarovanja, vzpostavljen v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije (člen 304 zakona o prestrukturiranju).

Stečajni sodnik v postopku sanacije po uradni dolžnosti ali na zahtevo stečajnega upravitelja odloči, da je določen del plačila, ki se nanaša na obdobje pred razglasitvijo stečaja, vendar največ tri mesece pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije, neveljaven v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če je plačilo za delo, ki ga je opravil predstavnik dolžnika ali njegov zaposleni, ki v podjetju opravlja vodstvene naloge, ali plačilo osebi, ki je izvajala storitve v zvezi z upravljanjem dolžnikovega podjetja ali nadzorom nad njim, kot je določeno v pogodbi o zaposlitvi, pogodbi o storitvah ali sklepu, ki ga je upravljalni organ dolžnika dosegel ali sprejel pred začetkom postopka sanacije, bistveno višje od povprečnega plačila za tako vrsto dela ali storitev in ni upravičeno s količino dela, tudi če je bilo plačilo že izvedeno.

Stečajni sodnik lahko plačilo navedenim osebam, ki se nanaša na obdobje po začetku postopka sanacije, razglasi za delno ali v celoti neveljavno v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če to plačilo ni upravičeno s količino dela, ker je upravljanje prevzel stečajni upravitelj (člen 305 zakona o prestrukturiranju).

Stečajni upravitelj lahko začne postopek za razglasitev neveljavnosti dejanj in druge postopke, v katerih zahtevek temelji na neveljavnosti dejanja.

Po izteku enega leta od začetka postopka sanacije dejanja ni mogoče razglasiti za neveljavna, razen če je ta pravica potekla prej v skladu s [civilnim zakonikom](#). Navedeni rok ne velja, če je bila zahteva za razglasitev neveljavnosti dejanja vložena z ugovorom.

Pravna dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede v škodo upnikov, v zadevah, ki niso zajete v navedenih določbah, se lahko ustrezno izpodbijajo v skladu z določbami [civilnega zakonika](#) o zaščiti upnikov pred insolventnostjo dolžnika (členi 306–308 zakona o prestrukturiranju).

Zadnja posodobitev: 06/12/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.